

5GKIRI: kaupungit 5G:n mahdollistajina

Traficom 5G-älykaupungit -seminaari 3.4.2019

Anssi Savisalo

Palvelupäällikkö, 5G-liiketoiminta

Arkkitehti SAFA YKS-299

Infrastruktuuri ja
rakennukset

1600
experts

Tietopalvelut

90 000
projects

Teleliiketoiminta

130 M€
turnover

- Omaisuudenhallinta ja tiedonhallintapalvelut
- Pelimoottorisimuloinnit ja työkalut
- Kaupunki-infran ja verkostojen suunnittelu ja hallinta
- Teleliiketoiminta
- Älyliikennepalvelut
- Konsultointipalvelut
- Lupavalmistelu ja hankesuunnittelu operaattoreille

5GKIRI-projekti: kaupungit 5G:n mahdollistajina

Helsinki

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

ESPOO
ESBO

KUOPIO

LAHTI

Vantaa
Vanda

JYVÄSKYLÄ

TURKU

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Mikä 5GKIRI?

- Edistetään kaupunkien suunnittelun, lupamenettelyjen- ja rakentamisprosessien yhdenmukaistamista 5G viestintäverkkojen toteutumiseksi
- Tunnistetaan erilaisten suunnittelu- ja lupaprosessien **pullonkauloja**
- Lisätään kaupunkien ja teleoperaattoreiden välistä yhteistyötä ja prosessituntemusta
- Muodostetaan käsitys 5G-verkkojen rakentamisen tuomista uusista **vaatimuksista ja mahdollisuuksista**
- Laaditaan **tiekartta yhteisten, hyväksi havaittujen toimintatapojen** käyttöönottoon
- Välitetään **tietoisuutta** seuraavan sukupolven tietoliikenneverkkojen edellytyksistä ja mahdollisuuksista

5G rakentuu kahdessa aallossa (3,5 GHz ja 24+ GHz)

5GKIRI – Kaupunkien mahdollisuudet tietoliikenneverkkojen edistämisessä

- **Masto- ja pylvästukiasemat (3,5Ghz)**
  - Kartoitus ja kuuluvuustarkastelut/-analyysit mallintamalla
- **Antennipaikat (talojen katot ja seinät) (3,5Ghz)**
  - Kartoitus ja kuuluvuustarkastelut/-analyysit mallintamalla
- **Piensolutukiasemat (<24Ghz)**
  - Alustava kuuluvuustarkastelu mallintamalla -> infrasuunnittelu (sähkö ja tele)
- **Yleis- ja asemakaavoitus, katujen ja yleisten alueiden suunnittelu (3,5Ghz ja <24Ghz)**
  - Pitkäjänteinen valmistautuminen ja ennakointi
  - Kaavavaraukset luvitusta helpottamaan
- **Rakennukset ja talot (3,5Ghz ja <24Ghz)**
  - Tekniset tilat
  - Talojen sisäverkot ja -kuuluvuus
  - Radiosignaaleja vaimentavat ikkunat ja muut rakenteet
  - RT-kortti 80-11252 (huom. Taajuus 450Mhz-3,5Ghz)
- **Sopimukset (3,5Ghz ja <24Ghz)**
  - Tukiasemasopimukset ennen rakennuksen luovutusta/käyttöönottoa
  - Tontinluovutusehdot - ”rasite” viestintäverkoista
  - Yhteiskäyttöputket – velvoitteet ja sopimukset
  - Sijoitussopimukset ja niiden valvonta

5GKIRI – Kaupunkien mahdollisuudet tietoliikenneverkkojen edistämässä

■ Infrasuunnittelu (<24Ghz)

- Ennakoiva ulkokuuluvuussuunnittelu tietomallien avulla
- Viestintäverkoston ja varausputkien suunnittelu kuten sähköverkko ja ulkovalaistus
- Tarkastus- ja asennusluukut – kyberturva + riittävästi
- Jatkuvan sähköntarpeen huomioiminen

■ Yhteiskäyttöputket

- Putkireittien suunnittelu kaupungin ja operaattoreiden kanssa
- Putkien vuokrauskäytännöt
- Urakka- ja hallintamallit

■ Yhteisrakentaminen (tele, sähkö, kaukolämpö/-kylmä, vesi, viemäri, kaasu) (<24Ghz)

- Mukana kustannusten jyvittämisessä
- Vähemmän katujen avauksia
- Nopeammat läpimenoajat

■ Omaisuudenhallinta (<24Ghz)

- Kuka vastaa minkäkin verkosto-omaisuuden hallinnasta (operaattori, sähköyhtiö, kaupunki jne.)
- Asennustiedon kokoaminen
- Maanalaisten asennusten merkitseminen

Viestintäverkkojen huomioiminen jo kaavoitusvaiheessa - Kaavoitus vaikuttaa mm. poikkeamisluvan tarpeeseen.

1. Investointipäätös (operaattori)
2. Radioverkko suunnittelu (antennipaikkojen selvittely)
3. Lupahaku tukiasemapaikka

Vuokrasopimus kiinteistön omistajan kanssa

Kiinteistö

Muu infrastruktuuri

Pylväs- / mastokohde

Rakennuttajan / urakoitsijan valinta ja työmääräys

Sijoittamissopimus yleisellä alueella

Kaivuulupa yleisellä alueella

Rakentaminen

Kunnossapito

Kaavoitus

Yhteisrakentamisen suunnittelu

Maanvuokra sopimus

Muu sopimus

Poikkeamislupa

Rakennuslupa / toimenpidelupa

Omaisuidenhallinta
Viestintäverkkoinfrastruktuurin sijainti, ominaisuudet (kuka, kenen, milloin, minkälainen, mitä tehty) – operaattorin, kaupungin, urakoitsijan rooli – kuka omistaa, kuka kunnossapitää ja kenellä on "masterdata"

Suunnittelu		Valmistelu – Luvat ja sopimukset			Rakentaminen	Kunnossapito
5v. (kaupunki pitkäjärteinen suun.) – 2kk (operaattori lyhytjärteinen suun.)		1 - 12kk	2-4kk	2-4kk	1-12kk	- 30v.

Lupaprosessi yhdelle pylväs-/masto-/infrakohteelle kestää 5-20kk

Selite	Maankäyttö – kaupunki/kunta
Operaattori - Tele	Suunnittelu, rakentaminen ja omaisuudenhallinta – kaupunki/kunta
Kaupunki / Kunta	Kiinteistökohteet – kaupunki/kunta
Urakoitsija	Operaattori
	Yleisvaihe / Aikajänne
	Kommentti

Tontinvarausehdot ohjaus keinona kaupungin vuokraamalla tai myymällä tonteilla.

Kiinteistöjen kaapeleiden sijoittamissopimus ennen rakennuksen käyttöönottoa kaapelien ja antennien sijainnista ja asentamisesta. Ennakkosopiminen helpottaisi operaattoreita.

Tahtotila ja ennakointi

Tietoliikenneinfran tahtotila ja strategia

Kuituverkon ja tukiasemapaikkojen nykytila

Toimintamallit vanhoilla ja uusilla alueilla

Tavoiteverkon yleissuunnitelmat kaupunkitilassa

Passiivi-infran ja mustan kuidun ennakoiva suunnittelu

Kaupungin oma toiminta

Kaupunkisuunnittelun ja teknisen toimen prosessien perkaus

Älykaupunkipilottien tietoverkkojen toteutuspolku

Toimintamallit, ohjeistukset, työhohjeet, koulutus

Myynti- ja vuokrauskäytännöt

Sidosryhmäyhteistyö ja pilotit

Rakentamisen ja ylläpidon yhteiset toimintatavat

Yhteissuunnittelu ja -rakentaminen

Liiketoimintamallit

Hallintamallit

Käyttötapaukset, pilottiverkot, prototyypit

Kerromme mielellämme lisää, ota yhteyttä!

<http://sitowise.com/5gkiri>

SITOWISE

Anssi Savisalo
Palvelupäällikkö
Tiedonhallintapalvelut ja 5G-liiketoiminta
Mob +358-41-5389 353

